

KANNATTAAKO KESKIKOKOINEN EMOLEHMÄTILA?

Case Ylistalon Tila

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Mustiala, Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Kevät, 2020

Eero Aro

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Mustiala

Tekijä	Eero Aro	Vuosi 2020
Työn nimi	Kannattaako keskikokoinen emolehmätila? – Case Ylistalon Tila	
Työn ohjaaja	Jukka Korhonen	

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön aiheena on selvittää, kannattaako keskikokoinen emolehmätila. Aihetta tarkastellaan varsinaissuomalaisen Ylistalon tilan kautta. Työn tilaaja on Maatalousyhtymä Aro, Ylistalon tilan nykyinen omistaja. Tilan kannattavuutta ei ole tarkasti tutkittu aiemmin.

Työssä käydään läpi emolehmätuotannon kannattavuutta Suomessa ja Ylistalon tilalla, vuosien 2015 – 2018 ajalta. Työssä selvitetään, onko Ylistalon tila nykyisessä muodossaan kannattava ja kuinka sen kannattavuus vertautuu muihin suomalaisiin emolehmätiloihin. Työssä tarkastellaan myös Ylistalon tilan tulevaisuutta.

Kannattavuus Ylistalon tilalla on hyvin lähellä muiden emolehmätilojen keskiarvoa. Tila on nykyisessä muodossaan kannattava, mutta kannattavuus ei ole kovinkaan hyvä, kuten ei muillakaan suomalaisilla maatiloilla. Tilan toimintaa voidaan jatkaa nykyisellään tai tavoitella parempaa kannattavuutta laajentamalla emolehmätuotantoa.

Osa työssä käytettävästä materiaalista on luottamuksellista, joten sitä ei luovuteta julkiseen jakoon.

Avainsanat emolehmätuotanto, kannattavuus, talous

Sivut 21 sivua

Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Mustiala

Author	Eero Aro	Year 2020
Subject	Is a middle sized suckler cow farm profitable? – Case Ylistalo Farm	
Supervisor	Jukka Korhonen	

ABSTRACT

The goal of this thesis is to investigate if a middle sized suckler cow farm is profitable. The subject is being inspected through Ylistalo farm, a suckler cow farm in southwest Finland.

This thesis has researched the profitability of suckler cow production both in Finland and on Ylistalo farm between the years 2015-2018. The aim of the thesis was to find out how the profitability of the suckler cow production on Ylistalo farm compares to other suckler cow farms in Finland. This thesis also contains some thoughts on the future of Ylistalo farm.

Ylistalo farm is currently profitable but the profitability is poor similarly to so many other Finnish farms. The farm can continue its production as it has until now, or it can reach for better profitability by enlarging the suckler cow production on the farm.

Some of the material used in this thesis is confidential, so it will not be available in public distribution.

Keywords suckler cow, economic, profitability

Pages 21 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	MAATALOUDEN KANNATTAVUUS.....	2
2.1	Tunnusluvut.....	2
2.2	Kannattavuuteen vaikuttaminen	4
3	EMOLEHMÄTUOTANTO JA SEN KANNATTAVUUS SUOMESSA	6
4	YLISTALON TILA.....	11
5	KANNATTAVUUS YLISTALON TILALLA.....	12
5.1	Emolehmätuotanto	12
5.2	Viljanviljely	13
6	KANNATTAVUUDEN VERTAILU	15
7	TULEVAISUUS YLISTALON TILALLA.....	16
7.1	Emolehmätuotannon laajentaminen	16
7.2	Emolehmätuotannon lopettaminen	18
	LÄHTEET.....	20

1 JOHDANTO

Maatalouden kannattavuus on kaikkien aikojen pohjalukemissa. Maanviljelijän ammatti on yksissä piireissä yksi arvostetuimmista, ja toisissa yksi vähiten arvostetuimmista. Pienempiä maatiloja lakkautetaan kannattamattomina koko ajan enemmän ja tilakoko kasvaa.

Ruuan hinta on kuluttajien mielestä liian kallista ja silti maanviljelijöille jäävä osuus tuotteesta on marginaalinen. Samalla kuitenkin vaaditaan eettistä ja kestävää kasvi- sekä kotieläintuotantoa. Kasvisruokavaliot ovat olleet muodissa jo useamman vuoden ja nykyisin kasvisruokailua perustellaan ilmastotekona. Lihankulutus ei kuitenkaan Suomessa ole kääntynyt laskuun.

Naudanlihantuotanto on Suomessa ollut lähes aina alijäämäistä. Viime vuosina emolehmätuotanto on herättänyt kotieläintuottajissa mielenkiintoa, ja tuotantomuodon lisäämistä ajavat myös lihanjalostajat. Moni pienehkö lypsykarjatila on siirtynyt emolehmien kasvattamiseen.

Usein maanviljelyä pidetään vähemmän liiketoimintana kuin elämäntapana. Se on hankala ajatus, josta tulisi päästä eroon. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan keskikokoista maatilaa, joka on viimeisen 35 vuoden ajan ollut sekoitus liiketoimintaa sekä elämäntapaa. Kotieläimiä tilalla on ollut aina.

Nykyisin Ylistalon tilalla laiduntaa viisikymmenpäinen aberdeen angus -emolehmäkarja. Tilan uusi sukupolvi on innokas selvittämään kannattaako tilan toiminta nykyisessä muodossaan ja miten se vertautuu Suomen mitataavassa muihin emolehmätiloihin. Kannattaisiko tilan toimintaa mahdollisesti myös laajentaa?

2 MAATALOUDEN KANNATTAVUUS

Kannattavuus on yrityksen liiketoiminnan lähtökohta. Liiketoiminta on kannattavaa, kun tulot ovat suuremmat mitä menot. Kannattavuutta voidaan tutkia useiden eri mittarien, tunnuslukujen, avulla. Yksinkertaisin kannattavuuden tunnusluku on tulos. (Eklund & Kekkonen, 2011, s.63) Tuloksen laskeminen aloitetaan vähentämällä yrityksen myyntituotoista muuttuvat kustannukset. Jäljelle jäänyttä osuutta kutsutaan katetuotoksi, katetuotosta vähennetään kiinteät kustannukset ja jäljelle jää tulos (Taulukko 1).

Taulukko 1. Katetuottolaskelma (Eklund & Kekkonen, 2011, s.65)

Katetuottolaskelma		
	Myyntituotot	
-	Muuttuvat kustannukset	
=	Katetuotto	
-	Kiinteät kustannukset	
=	Tulos	

2.1 Tunnusluvut

Maatilayrityksille on olemassa, perinteisten tunnuslukujen lisäksi, myös omia tunnuslukuja, joita yleisessä yritysmaailmassa ei käytetä. Tällaisia ovat esimerkiksi yrittäjätulo, kannattavuuskerroin ja työtuntiansio. Maataloudenharjoittajat tekevät usein suurimman osan tilan töistä, mutta eivät silti pysty maksamaan itselleen tai puolisolleen verotuksessa huomioon otettavaa palkkaa. Yrittäjäperheen palkkavaatimus on tärkeässä asemassa maatalouden tunnuslukuja laskettaessa ja tästä syystä maataloudessa on käytössä erityisesti yrittäjän saamaan tuloon liittyviä tunnuslukuja. (Pellinen & Enroth, 2008, s.67)

Maatilayritysten tunnusluvut voidaan jakaa kahteen ryhmään; euromääräisiin ja suhteellisiin tunnuslukuihin. Euromääräiset tunnusluvut kertovat kannattavuudesta puhtaasti rahassa mitattuna ja suhteelliset tunnusluvut kertovat kuinka paljon rahaa on saatu suhteessa tuotantoon sidottuun pääomaan. Euromääräisiä tunnuslukuja ovat mm. yrittäjätulo ja yrittäjänvoitto, suhteellisia tunnuslukuja ovat esimerkiksi kannattavuuskerroin ja työtuntiansio. (Pellinen & Enroth, 2008, s.68)

Yrittäjätulo jää maaseutuyrityksen kokonaistuotosta yrittäjäperheen palkaksi ja oman pääoman koroksi. Yrittäjätulo ei kuvaa yrityksen kannattavuutta, sillä sitä laskettaessa ei oteta huomioon yrittäjäperheen työmääriä tai oman pääoman käyttömääriä. Työmäärä ja pääoman käyttömäärä eivät

vaihtelee keskiarvotasolla kovinkaan nopeasti, joten suurissa tarkasteluryhmissä yrittäjätulon kehityksestä voidaan nähdä myös yritystoiminnan kannattavuuden kehitys. (Luke Taloustohtori, n.d., Tunnusluvut.)

Yrittäjänvoitto osoittaa yrityksen euromääräisen kannattavuuden. Yrittäjänvoitto lasketaan vähentämällä yrityksen kokonaistuotosta tuotantokustannukset. Tuloksen ollessa negatiivinen ovat tuotantokustannukset suuremmat mitä tuotto ja yritys on tuottanut tappiota. (Luke Taloustohtori, n.d., Tunnusluvut.)

Kannattavuuskerroin osoittaa onko yritys saavuttanut yrittäjäperheen palkkavaatimuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen. Kannattavuuskertoimen ollessa 1,0, on yrittäjätulo yhtä suuri kuin sitä vasten asetetut palkka- ja korkovaatimukset. Luvun ollessa alle 1,0, jää omalle työlle ja pääomalle pienemmät korvaukset. Kannattavuuskerroin kertoo myös yrityksen kannattavuuskehityksestä, sillä se ottaa huomioon työn ja pääoman käyttömäärissä tapahtuvat muutokset. Tästä syystä kannattavuuskertoimen avulla on helppoa vertailla esimerkiksi eri tuotantosuuntien kannattavuuseroja. (Luke Taloustohtori, n.d., Tunnusluvut.)

Työtuntiansiota voidaan verrata tavallisen palkansaajan tuntipalkkaan. Työtuntiansiota varten täytyy ensin laskea työansio, joka saadaan vähentämällä yrittäjätulosta oman pääoman korkovaatimus. Jakamalla työansio tehdyllä työtuntimäärällä, saadaan työtuntiansio. Työtuntiansiota tutkiessa on otettava huomioon, että omalle pääomalle on jo saatu laskentakorkovaatimuksen mukainen tuotto. (Luke Taloustohtori, n.d., Tunnusluvut.)

Maatalouden kannattavuutta arvioitaessa on hyvä käyttää useampaa kuin yhtä tunnuslukua. Tällöin saadaan selville, onko maatilayrityksen tulos riittävä elättääkseen yrittäjäperheen ja kuinka hyvä tilan kannattavuus on suhteutettuna tuotantoon sidottuun pääomaan.

Tunnuslukujen eroa on helppo tarkastella kotieläintilan ja viljatilan välillä. Kotieläintilalla on työmäärä suurempi, kuin viljatilalla, ja näin ollen yrittäjäperhe voi tienata riittävästi, vaikka suhteelliset tunnusluvut olisivatkin melko heikot. Viljatilalla suhteelliset tunnusluvut voivat pienemmän työmäärän ansiosta olla hyvätkin, mutta yrittäjätulo voi siitä huolimatta jäädä liian pieneksi yrittäjäperheen elättämiseksi. (Pellinen & Enroth, 2008, s.68)

Vuonna 2019 maatalouden kannattavuus heikkeni entisestään. Maatalousyritysten keskimääräinen tuotto oli 159 000€ (tukien osuus 32%) ja kustannukset lähes 200 000€. Kannattavuuskertoimen lukema oli vain 0,33, jolloin yrittäjälle jäävän tuntipalkan suuruudeksi jäi 5,40€. Viljasato kasvoi reilusti vuodesta 2018, mutta kasvaneet tuotantokustannukset söivät myös viljatilojen liikevaihtoa. (Tauriainen, 2019)

2.2 Kannattavuuteen vaikuttaminen

Kannattavuuteen voi vaikuttaa yksinkertaisesti vähentämällä menoja tai lisäämällä tuloja. Myyntituottojen suuruuteen voi vaikuttaa joko lisäämällä myytävien tuotteiden määrää tai nostamalla tuotteen hintaa. (Eklund & Kekkonen, 2011, s.70)

Tuotteiden myyntiä pystytään lisäämään esimerkiksi tehostamalla markkinointia. Myynnin kasvaminen ei kuitenkaan paranna katetuottoprosenttia, sillä voidaan olettaa muuttuvien kustannusten kasvavan samassa suhteessa myyntimäärän kanssa. Tästä huolimatta yrityksen euromääräinen katetuotto kasvaa ja tulos paranee. Yrityksellä on näin ollen myös enemmän euroja esimerkiksi kiinteitä kustannuksia varten. (Eklund & Kekkonen, 2011, s.72)

Viljanviljelytiloilla tuotteiden myyntiä voidaan lisätä esimerkiksi parantamalla viljeltävien kasvien satoa tai lisäämällä viljeltävää pinta-alaa. Satotason nosto vaatii usein kuitenkin enemmän tuotantopanoksia, joten katelaskelmat kannattaa tehdä huolellisesti. Emolehmutuotannossa myynnin kasvattamiseen voi vaikuttaa, joko emolehmien määrän kasvattamisella tai vasikkakuolleisuuden minimoimisella.

Tuotteen hinnan nostaminen parantaa kannattavuutta ainoastaan silloin, kun se ei vaikuta tuotteen myyntimääriin negatiivisesti. Hinnannosto on ainoa toimenpide, joka heijastuu suoraan yrityksen katetuottoon ja näkyy samansuuruisena myös tuloksessa. Tuotteen hinnan nostaminen ei kuitenkaan ole varma kannattavuuden parantamiskeino, sillä se usein vähentää tuotteen myyntiä. (Eklund & Kekkonen, 2011, s.73)

Maataloudessa tuotteen hintaan on usein mahdotonta vaikuttaa. Tuotteiden hinnan määrittävät ostava osapuoli ja maaseutuyrittäjälle jää vaihtoehdoksi päättää, mille yritykselle tuotteensa myy. Solmimalla viljelysopimuksen tai kiinnittämällä viljanhinnan aikaisessa vaiheessa on mahdollista vaikuttaa tuotteen hintaan, siinäkin on kuitenkin riskinsä. Markkinahinnat voivat viljanmyynnissä olla syksyllä myynnin yhteydessä korkeammat kuin aikaisemmin keväällä sidottu hinta.

Tuotteiden myynnin kasvattamiseen tai hinnan nostamiseen liittyy ulkopuolisia tekijöitä, joten lähes aina kulujen karsiminen on ensimmäinen keino parantaa kannattavuutta. Muuttuvien kustannuksien osalta kuluja voidaan vähentää esimerkiksi tehostamalla tuotantoa, neuvottelemalla hankinnoille edullisemmat hinnat tai keskittämällä hankinnat paljousalennusten toivossa. Tuotannon tehostaminen ei kuitenkaan saa vaikuttaa tuotteen laatuun, sillä se saattaa näkyä myynnin vähenemisenä. Hankintojen keskittämisen riskinä on toimitusvarmuuden heikkeneminen, jolloin oma tuotanto voi viivästyä ja myynti heikentyä. (Eklund & Kekkonen, 2011, s.74)

Kustannusten karsiminen on myös maaseutuyrityksissä hyvä vaihtoehto kannattavuuden parantamiseksi. Tuotannon tehostamiseen on useita keinoja, esimerkiksi hyvällä suunnittelulla ja optimoidulla konekannalla säästää paljon aikaa. Hankintojen keskittäminen on sekin melko helppoa, sillä monissa maataloustarvikkeita myyvissä liikkeissä valikoima on monipuolinen. Valikoima on myös liikkeiden välillä hyvin samankaltainen, joten tuotteiden kilpailuttaminen on vaivatonta.

3 EMOLEHMÄTUOTANTO JA SEN KANNATTAVUUS SUOMESSA

Emolehmätuotannon perusajatus on yksinkertainen: yksi emo tuottaa vuodessa yhden vasikan. Vasikka on emolehmätuotannossa se tuote, josta tuottaja saa tuloa. Jos myytäviä vasikoita syntyy vähemmän kuin mitä poikivia emoja on karjassa tai vasikoita menehtyy ennen myyntiä, ei saavuteta parasta mahdollista tulosta. Menetetty vasikka on emolehmätuotannossa menetettyä tuloa.

Perinteistä emolehmätuotantoa pystyy harjoittamaan kolmella eri tavalla. Siemennys suunnitellaan siten, että koko karja poikii joko keväällä tai syksyllä. Isojen karjojen tapauksessa (>100 emoa), jaetusti sekä keväällä että syksyllä työhuippujen ja tulojen tasaamiseksi. Emolehmätuotannossa vasikat vieroitetaan ja myydään välitykseen noin 180-240 päivän ikäisinä. Enemmistö suomalaisista emolehmäkarjoista on kevätpoikivia, jolloin eniten välitysvasikoita on tarjolla syksyisin.

Välitysvasikka on emolehmätilan yleisin tulonlähde. Yksittäisiä teuraseläimiä emolehmätiloilta tulee vanhempien emojen uudistuksen yhteydessä. Välitysvasikka siirtyy emolehmätilalta loppukasvatukseen ja näin osaksi naudanlihantuotantoa. Osa emolehmätiloista on ns. yhdistelmätiloja, joissa omat vasikat kasvatetaan tilalla teuraaksi asti. Tämä säästää kuljetuskustannuksia ja vähentää tautiriskiä. Emolehmätilalla voidaan kasvatata myös jalostuseläimiä. (Pesonen, 2017.)

HKScanin kautta myytävien välitysvasikoiden hinta määräytyy naudan sukupuolen, painon ja päiväkasvun mukaan. Arvokkain välitysvasikka on tehokkaasti kasvanut sonni. Vasikan perushintaan on mahdollista saada erilaisia lisiä, tällaisia ovat esimerkiksi laatulisä tai luomulisä. HK:n hinnoittelussa on lisien ohella myös vähennyksiä. Välitysvasikan hintaan tehdään vähennyksiä, jos sen isä ei ole kantakirjattu, vasikalla ei ole E-korvamerkkiä tai vasikka on yli-ikäinen. Myös heikosta päiväkasvusta tehdään vähennyksiä, jos päiväkasvu on alle 1100 g/pv. (HKScan, 2020.)

Yksinkertaisin tapa saavuttaa paras tulo emolehmätuotannossa on vasikkakuolleisuuden minimoiminen. Vasikan ensisijainen ravinto tulee emon maidosta, mutta lisäruokintaan kannattaa kiinnittää huomiota, sillä välitysvasikan paino ja päiväkasvu vaikuttavat sen myyntiarvoon. Vasikan perushinta määräytyy sen painon mukaan; mitä painavampi, sitä parempi hinta (Taulukko 2). HKScan ei palkitse hyvästä päiväkasvusta, mutta vasikan hintaan voidaan tehdä laatu vähennyksiä, pahimmillaan 350€ per vasikka (Taulukko 3).

Taulukko 2. HKScanin välitysvasikan perushinnoittelu painon mukaan

Paino, kg	Sonni, €/kg	Paino, kg	Lehmä, €/kg
300 ja alle	2,85	250 ja alle	2,35
Lisäkilot		Lisäkilot	
301-330	1,40	251-300	1,40
331-399	0,80	301-349	1,00
400 ja yli	0,40	350 ja yli	0,50

Taulukko 3. Päiväkasvun mukaan tehtävät vähennykset HKScanin hinnoittelussa

Kasvu, g/pv	Sonni, €/kpl	Lehmä, €/kpl
1100 ja yli	perushinta	perushinta
1050-1099	-40	-15
1000-1049	-70	-30
950-999	-100	-45
900-949	-150	-70
800-899	-270	-130
alle 800	-350	-170
päiväkasvu = vasikan paino/ikä		

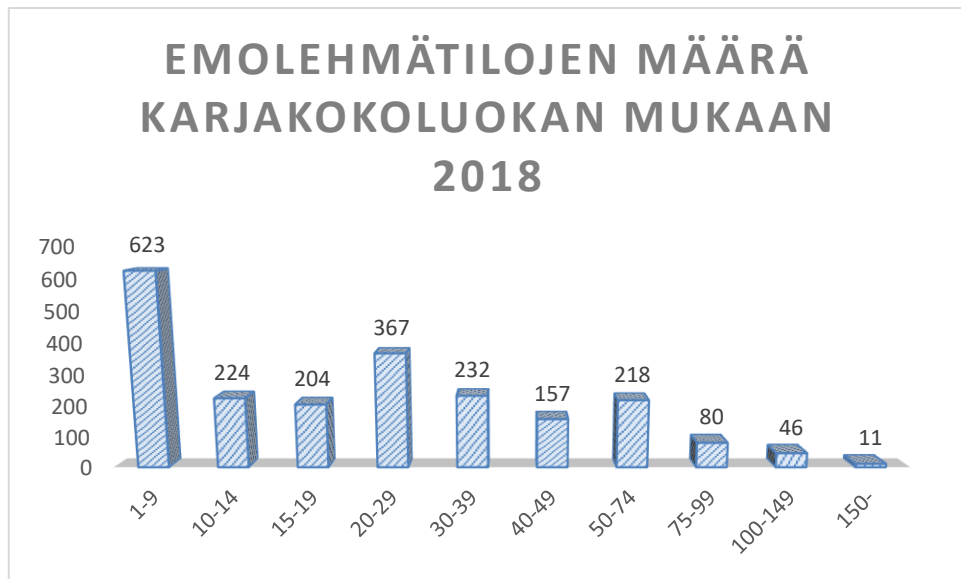
Naudanlihantuotanto on ollut Suomessa pitkän aikaa alijäämäinen. Suurin osa suomalaisesta naudanlihasta tulee maitotiloilta tai maitorotuisesta eläinaineksesta, liharotuisten nautojen toimiessa lähinnä risteytyseläiminä. Yksi keino lisätä naudanlihantuotantoa, on lisätä ja kehittää emolehmätuotantoa.

Molemmat suuret lihatalot (HKScan ja Atria) ovatkin lanseeranneet investointiohjelmat, houkutellakseen uusia tiloja emolehmätuotantoon ja vanhoja tiloja laajentamaan tuotantoaan. Pääpiirteissään molemmat ohjelmat tarjoavat navettakonseptin ja investointilisän tai investointiavun eläinaineksen hankkimiseen. (Atria, 2017.; HKScan, 2018.)

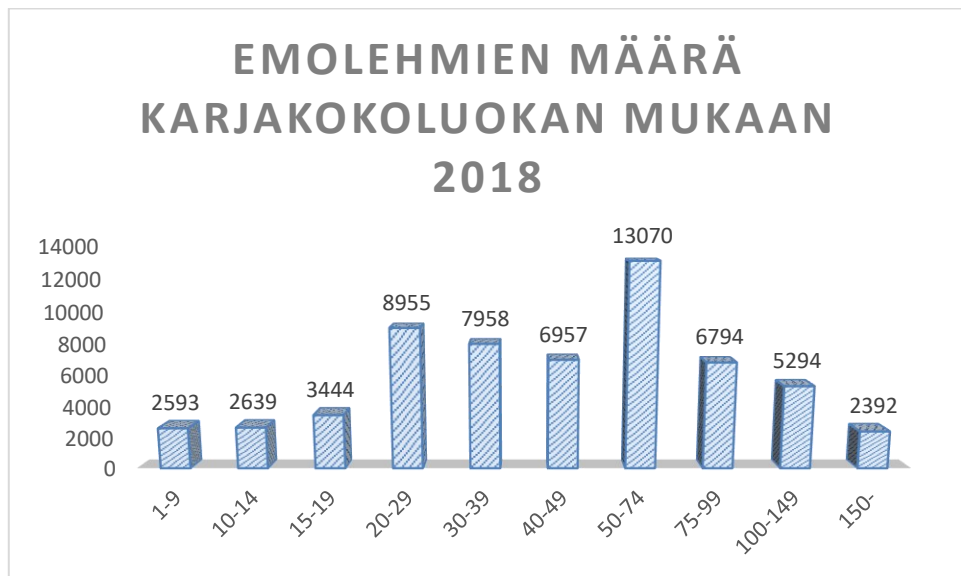
Emolehmätuotanto on ollut hitaassa kasvussa jo kymmenisen vuotta, mutta ei ole yleistynyt isommassa mittakaavassa. Vuonna 2011 emolehmiä oli Suomessa yhteensä noin 57 300, kun vuonna 2018 niitä oli noin 60 100. Emolehmätilojen määrä on samassa ajassa vähentynyt noin 80 tilalla. Keskimäärin yhtä tilaa kohden on 27,8 emolehmää. (Luke tilastotietokanta, n.d., Emolehmien määrä.)

Emolehmätuotannon rakenne on hieman erikoinen. Eniten emolehmätiloja vuonna 2018 oli sellaisia tiloja, joiden karjassa oli 1-9 emolehmää

(Kuvio 1), mutta samassa kokoluokassa oli kuitenkin toiseksi vähiten emolehmiä (Kuvio 1). Toiseksi eniten tiloja oli karjakokoluokassa 20-29 (Kuvio 1) ja eniten emolehmiä oli luokassa 50-74 (Kuvio 2).

Kuvio 1. Emolehmätilojen määrä 2018 (Luke tilastotietokanta, n.d., Emolehmien määrä.)

Kuvio 2. Emolehmiä määrä 2018 (Luke tilastotietokanta, n.d., Emolehmiä määrä.)

Emolehmätilojen tunnusluvuista voidaan nähdä, ettei kannattavuutta kuvaavissa luvuissa ole tapahtunut suuria muutoksia vuosina 2015-2018. Huomioitavaa on myös se, että emolehmätilojen keskuudessa ei tilastojen valossa näy erityistä tilakokojen kasvua. Keskimääräinen viljelypinta-ala on kasvanut noin 10 hehtaaria, mutta eläinyksikkömäärä on pysynyt lähes samana. Selkein muutos huonompaan suuntaan on tapahtunut työansiossa. Vuoden 2018 keskimääräinen työansio on noin 7000€ huonompi, mitä vuonna 2017. Laskua on myös aikaisempiin vuosiin verrattuna. Työtuntimäärien ollessa vuosittain likimain samansuuruiset, myös työtuntiansio oli vuonna 2018 merkittävästi huonompi; vain noin euron tehtyä työtuntia kohden. (Taulukko 4.)

Taulukko 4. Emolehmätilojen tunnuslukuja Suomessa (Luke taloustoh-tori, 2020.)

Tunnusluvut	2015	2016	2017	2018
	Emolehmätilat	Emolehmätilat	Emolehmätilat	Emolehmätilat
Tiloja edustettuna	1 110	1 120	1 130	1 130
Tiloja otoksessa	40<n<50	30<n<40	40<n<50	30<n<40
Viljelyala	77,2	83,8	83,3	90,7
Eläinyksiköt	51,2	52,9	56,1	50,3
Yrittäjänvoitto	-29 100	-32 000	-27 300	-34 100
+ Palkkavaatimus	37 500	37 500	37 500	37 000
+ Korkovaatimus	15 200	14 100	13 600	16 200
Yrittäjätulo	23 500	19 500	23 700	19 000
Kannattavuuskerroin	0,45	0,38	0,46	0,36
Työn tuotto	7	6	7,3	5,7
Pääoman tuotto	2	1,4	1,9	1,2
Yrittäjätulo	23 500	19 500	23 700	19 000
- Korkovaatimus	-15 100	-14 000	-13 600	-16 100
Työansio	8 350	5 390	10 100	2 810
Työtunnit	2 400	2 370	2 390	2 310
Työtuntiansio	3,5	2,3	4,2	1,2
Oma pääoma	368 900	358 100	366 500	439 100
Koko pääoma	533 600	521 100	588 800	616 800
Omavaraisuusaste	69,1	68,7	62,2	71,2
Korvaus koko pää- omalle	-9 060	-13 100	-8 230	-12 700
Pääoma tilikautena	529 500	528 000	585 600	611 300
Kokonaispääoman tuotto- %	-1,7	-2,5	-1,4	-2,1

Viljanviljelytiloihin verrattuna emolehmätuotanto näyttää tiettyjen tunnuslukujen suhteen hyvin kannattavalta. Erityisesti työansio ja työtuntiansio ovat emolehmätuotannossa parempia, vaikka viljanviljelytiloilla työtunteja on vuosittain merkittävästi vähemmän. Myös kannattavuuskerroin on yleisesti parempi emolehmätuotannossa kuin viljanviljelyssä. (Taulukko 5.)

Taulukko 5. Viljanviljelytilojen tunnuslukuja Suomessa (Luke tilastotietokanta, n.d., Viljanviljelytilojen tunnuslukuja.)

Tunnusluvut	2015	2016	2017	2018
	Viljanviljely	Viljanviljely	Viljanviljely	Viljanviljely
Tiloja edustettuna	14 300	13 600	12 800	12 100
Kirjanpitoilajien määrä - minimi	160	150	130	120
Kirjanpitoilajien määrä - maksimi	170	160	140	130
Viljelyala	60,1	62,3	64,2	64,6
Eläinyksiköt	0,1	0,1	0,1	0
Yrittäjänvoitto	-22 300	-24 600	-18 800	-15 200
Yrittäjätulo	4 750	840	5 370	10 500
Kannattavuuskerroin	0,18	0,03	0,22	0,41
Työansio (€/tila)	-8 530	-11 000	-5 400	-1 540
Yrittäjäperheen työtunnit	880	860	850	860
Työtuntiansio (€/h)	-9,7	-12,9	-6,3	-1,8
Oma pääoma 31.12.	308 100	310 900	324 600	331 000
Koko pääoma 31.12.	367 400	382 300	393 100	397 300
Omavaraisuusaste, %	83,8	81,3	82,6	83,3
Korvaus koko pääomalle	-7 580	-11 200	-6 510	-1 770
Pääoma tilikautena keskimäärin	362 100	380 200	388 500	396 100
Kokonaispääoman tuotto-%	-2,1	-3	-1,7	-0,4

4 YLISTALON TILA

Ylistalon tila sijaitsee Varsinais-Suomessa, Paimiossa. Tilalla harjoitetaan perinteistä viljanviljelyä, metsätaloutta ja emolehmätuotantoa. Tila on tavanomaisessa tuotannossa ja sen omistaa Maatalousyhtymä Aro. Viljeltävää peltopinta-alaa Ylistalon tilaan kuuluu yhteensä noin 60 hehtaaria, josta 45 ha on omaa ja 15 ha vuokrattua pinta-alaa. Metsää Ylistalon tilan omistuksessa on noin 90 hehtaaria.

Tilan viljelykierrossa ovat viljat, (ohra, kaura, vehnä ja ruis) nurmi sekä epä-säännöllisesti rehuherne. Viljaa tilan peltopinta-alasta on vuosittain noin 40 hehtaaria ja nurmea noin 20 hehtaaria.

Emolehmätuotannon suhteen tila on lähes omavarainen. Ainoastaan ruokinnassa käytettävät kivennäiset ja pihaton kuivittamisessa käytettävä turve joudutaan ostamaan. Myös säilörehun paalaus ostetaan urakointina, oljet ja heinä paalataan omalla paalaimella.

Vuosittain korjattavasta viljasadosta noin 70 prosenttia myydään leipä- tai rehuviljaksi. Viljojen oljet hyödynnetään emojen ruokinnassa sekä pihaton kuivittamisessa. Viljasadosta noin 30 prosenttia hyödynnetään väkirehuna tilalla ja seuraavan vuoden kylvösiemenenä.

Ylistalon tilan emolehmäkarja on puhdasrotuinen aberdeen angus. Emoja kevätpoikivassa karjassa on noin 30 ja kokonaiseläinmäärä keväisin on noin 60 nautaa. Tilan nykyinen kylmäpihatto on yleisimmistä kolmisenäisistä emolehmäpihatoista poiketen umpinainen ja valmistunut 2000.

Ylistalon tilaan kuuluu, omistettujen maiden ja tilusjärjestelyiden kautta, lähes kaksi kilometriä Paimionjoen jokilaaksoa, joka toimii osana eläinten kesälaidunta. Kaiken kaikkiaan laidunta on noin 10-20 ha vuosittain, joista suurin osa on luonnonlaitumia. Tila on HKScanin yhteistyötila, mutta ei kuulu Faban emolehmätarkkailuun.

5 KANNATTAVUUS YLISTALON TILALLA

Ylistalon tilalla tuotanto on monipuolista. Vaikka kyseessä on kotieläintila, viljellään viljaa silti melko merkittävästi suhteessa tilan kokonaispinta-alaan. Maatalouden lisäksi tilalla harjoitetaan myös metsätaloutta.

Monipuolisen tuotannon varjopuolena voidaan pitää yrittäjän keskittymistä ja panostusta täysmääräisesti vain yhteen tuotantosuuntaan. Monipuolisen tuotannon etuna on tulohajautus, jolloin tilan kannattavuus ei riipu yhden tuotantosuunnan myyntituloista.

Ylistalon tilalla vuosittaiset tulot ovat noin 70 000€ ja kulut noin 45 000€. Vuosittaista vaihtelua on kuitenkin merkittävästi. Tilan kannattavuuskerroin on normaalina vuonna noin 0,3. Erityisen huonona viljelyvuotena, 2018, lukema oli kuitenkin vain 0,02.

5.1 Emolehmätuotanto

Ylistalon tilan emolehmätuotanto on tilastojen valossa keskikokoinen, mutta jäämässä pieneksi tilakokojen kasvun myötä. Nykyinen kylmäpihatto on peruskorjauksen tarpeessa ja hieman ahdas koneelliselle ruokinnalle sekä kuivitukselle.

Tilan emolehmätuotantoa on pyritty viime vuosina kehittämään modernimmaksi mm. ruokinnan ja kuivituksen koneellistamisella sekä välitysvasikoiden lisäruokinnalla. Kannattavuuden suhteen erityisesti vasikoiden lisäruokinta on osoittautunut toimivaksi, ja tämä on näkynyt nautatilityksessä esimerkiksi päiväkasvujen sekä välityspainojen nousuna ja näin ollen myös vasikoiden parempana myyntiarvona. Harkinnassa tilalla on myös E-korvamerkkien käyttöön siirtyminen. HKScan tekee tällä hetkellä viiden euron vähennyksen per välityseläin, jolla ei ole elektronista korvamerkkiä.

Taloudellisesti suurimmat ongelmat Ylistalon tilalla ovat vasikkakuolleisuus ja tiinehtymättömät emot.

Tilalla ei tehdä tiineystarkastuksia, joiden avulla tiinehtymättömistä emoista päästäisiin eroon. Tiineystarkastuksien järjestäminen vaatisi tilalle ainakin karjankäsittelyhäkin, johon investointia Ylistalon tilalla on mietitty jo pidemmän aikaa. Karjankäsittelyhäkin kokonaisinvestointi on valmistajasta riippuen noin 5 000€ – 10 000€. Vuosittain tiinehtymättömiä emoja ylläpidetään turhaan sisäruokintakauden ajan, jolloin niiden ruokkimiseen käytettävälle rahalle ei saada vastinetta.

Vasikkakuolleisuuden takia Ylistalon tilalla menetetään vuosittain muutama vasikka, joko heti poikimisen jälkeen tai muutaman vuorokauden sisällä. Myös emojen hylkäämiä vasikoita tavataan vuosittain ja vasikoita joudutaan juottamaan itse. Sekä vasikkakuolleisuus että vasikoiden hylkääminen voi johtua emolehmien stressistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukainen vähimmäislattiapinta-ala, lantakäytävä mukaan lukien, yhtä emoa ja vasikkaa kohden on seitsemän neliometriä (Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa rakentamista koskevista lihakarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista 406/2017.). Ylistalon tilan pihatossa yhtä emoa ja vasikkaa kohden on hieman yli 7,5 neliometriä lattiapinta-alaa. Asetuksessa oleva vähimmäispinta-ala täyttyy, mutta tilavampi rakennus vähentäisi nautojen stressiä.

Vuosittainen tulonmenetykset vasikkakuolleisuudesta ja hylätyistä vasikoista on noin 2 000€ - 8 000€.

Ylistalon tilalla emolehmätuotannosta saatava tulo vaihtelee vuosittain melko paljon. Vuonna 2015 tuotto oli noin 12 000€, kun vuonna 2017 se oli noin 4 000€. Keskimääräinen emolehmätuotannosta saatava tulo Ylistalon tilalla on hieman alle 10 000€.

Ylistalon emolehmätuotannossa pitäisi jatkossa pyrkiä minimoimaan vasikkakuolleisuus ja tiinehtymättömät emot. Kolmenkymmenen emolehman karjan pitäisi optimitilanteessa tuottaa vuodessa kolmekymmentä vasikkaa, joiden arvo on sukupuolesta ja painosta riippuen noin 20 000€. Ylistalon tilalla saavutetaan tällä hetkellä noin puolet tästä tuloksesta.

5.2 Viljanviljely

Viljanviljelyn kannattavuuden tarkkaa analysointia on hankala tehdä Ylistalon tilalla. Viljely on pitkän perinteen mukaista, eikä tuotantopanoksia tai satoa mitata erityisen tarkasti. Myytävä viljasato kuivataan paikallisen maamiesseuran kuivurissa ja kuljetetaan suoraan sieltä viljanvastaanottopisteisiin. Tarkkoja satotasojia ei ole tiedossa, sillä vuosittain korjattua satoa käytetään myynnin lisäksi sekä tilan emolehmätuotannossa rehuna, että lajitellaan kylvösiemeneksi seuraavalle vuodelle.

Tyypillisesti Ylistalon tilalla viljellään viljaa noin 40 hehtaarilla vuosittain. Satotasot vaihtelevat viljalajista ja vuodesta riippuen välillä 1500 kg/ha – 4500 kg/ha. Viljanviljelystä saatava tulo on vuosittain noin 10 000€, huonoimpina vuosina alle 5 000€. Tilan kokonaistuotantokustannukset ovat vuosittain noin 40 000€ - 50 000€. Jos summasta vähennetään selkeästi emolehmätuotantoon käytettävät kulut kuten osa lannoitteista, rehujen hankintamenot, paalausurakoitsijan käyttö ja karjatarvikkeiden hankintamenot, jää viljanviljelystä aiheutuviin kuluihin noin 20 000€ - 30 000€. On otettava kuitenkin huomioon, että samoja koneita ja esimerkiksi vuokrapeltoja käytetään myös tilan emolehmätuotannossa.

Viljaa pyritään tuottamaan Ylistalon tilalla mahdollisimman pienillä tuotantopanoksilla. Tilalla ei käytetä jaettua lannoitusta viljoilla, lukuun ottamatta syysviljoja. Kylvösiemen pyritään peittaamaan ja viljoja ruiskutetaan rikkakasveja vastaan, mutta korrensäädettä Ylistalon tilalla ei käytetä. Lisäämällä tuotantopanoksia viljelyssä, voitaisiin tilalla tuottaa parempia

satoja ja samalla mahdollisesti lisätä viljanviljelystä saatavaa tuloa. Tuotantopanosten lisääminen tarkoittaa kuitenkin kulujen kasvamista, eikä nykyisillä viljanhinnoilla tuotantopanosten lisääminen välttämättä tarkoita tulonlisäystä ja parempaa kannattavuutta.

Vuosi 2018 on yksi Ylistalon tilan huonoimmista vuosista, jolloin tilan kannattavuuskerroin oli vain 0,02. Vuonna 2018 tilalla viljeltiin lähes 45 hehtaaria, viljapinta-alaa oli tilalla eniten moneen vuoteen. Kevätvehnää ja ruista oli yhteensä noin 10 hehtaaria ja ohraa sekä kauraa yhteensä noin 35 hehtaaria.

Vuosi oli äärimmäisen haastava kuivuuden takia. Satokauden (toukokuu – syyskuu) sademäärä, Ilmatieteen laitoksen lähimmässä havaintopisteessä Kaarinan Yltöisissä, oli vain noin 250 mm. Kuivinta oli viljanviljelyn kannalta kriittisimmässä vaiheessa heti alkukesästä, jolloin kuukautta kohden satoi vain noin 30 mm vettä. (Ilmatieteen laitos, 2018.)

Vuonna 2018 viljanmyynnistä Ylistalon tila sai 6 900€, kun edellisenä vuonna, pienemmältä pinta-alalta, viljoista saatu tulo oli 13 500€.

6 KANNATTAVUUDEN VERTAILU

Ylistalon tilan kannattavuus oli hyvin lähellä suomalaisten emolehmitilojen keskiarvoa vuosina 2015 – 2018. Ylistalon tila on hieman keskikoista suomalaista emolehmitilaa pienempi tila, eläinyksiköitä on noin 10 yksikköä vähemmän ja viljelyalaa myös noin 10 hehtaaria vähemmän. Tämä näkyy erityisesti yrittäjätulossa, joka on Ylistalon tilalla huomattavasti pienempi verrattuna maan keskiarvoon.

Kannattavuuskerroin Ylistalon tilalla on hyvin lähellä koko maan keskiarvoa ja omavaraisuusaste jopa parempi. Pääoman tuotto on hieman yleistä tasoa pienempi ja kokonaispääoman tuotto taas hieman parempi. Erot ovat hyvin pieniä. (Taulukko 6.)

Taulukko 6. Kannattavuuden vertailu vuosina 2015-2018.

Kannattavuuden vertailu		
	Ylistalon Tila	Suomalaisten emolehmitilojen keskiarvo
	Keskiarvo vuosina 2015 –2018	
Viljelyala	70	83,8
Eläinyksiköt	38	52,6
Yrittäjätulo	8273	21425
Kannattavuuskerroin	0,22	0,41
Omavaraisuusaste	76,3	67,8
Pääoman tuotto -%	1,1	1,6
Kokonaispääoman tuotto -%	-1,3	-1,9

Voidaan todeta, että Ylistalon tila on hyvinkin lähellä muiden suomalaisten emolehmitilojen keskiarvoa, niin kokonsa kuin kannattavuutensakin puolesta. Mikäli tilalla keskityttäisiin emolehmituotantoon nykyistä paremmin ja sen tuotto maksimoitaisiin, saavutettaisiin maan keskiarvon lukemat hyvin suurella todennäköisyydellä.

Ylistalon tila on kannattava sellaisenaan. Se ei ole erityisen hyvin kannattava, niin kuin keskimäärin muutkaan suomalaiset maatilat eivät ole. Ylistalon tila ei myöskään kokonsa puolesta tuota vuodessa kovinkaan suuria summia rahaa, mutta sen omavaraisuusaste on hyvä eikä tilalla ole mahdollisesti velkaa. Kannattavuuslaskelmat eivät myöskään ota huomioon tilan metsistä (90ha) saatavaa tuloa. Ylistalon tilan toimintaa voitaisiin tulevaisuudessa jatkaa tässä kokoluokassa, jos tuotantoa hieman tehostettaisiin ja sen koko tuottopotentiaali hyödynnettäisiin. Tilalla on myös hyvät mahdollisuudet emolehmituotannon laajentamiseen ja viljanviljelyn supistamiseen.

7 TULEVAISUUS YLISTALON TILALLA

Ylistalon Tilalla ollaan sukupolvien murrosvaiheessa. Tilalla ei ole vielä tehty sukupolvenvaihdosta, mutta toinen nykyisen maatalousyhtymän jäsenistä on jäänyt osa-aikaeläkkeelle. Tilaa pitävien veljesten ikäero on kuusi vuotta. Sukupolvenvaihdos on melko ajankohtainen, mahdollisesti jo vuonna 2021, mutta virallisia neuvotteluita vaihdoksesta ei ole aloitettu. Selvitettävä on ainakin jatkajien lukumäärä, yritysmuoto ja jäävätkö nykyisen maatalousyhtymän molemmat jäsenet yhtä aikaa toiminnasta pois.

Euroopan Unionissa valmisteilla oleva yleisen maatalouspolitiikan (Common Agricultural Policy eli CAP) uudistus kaudelle 2021 – 2027, tulee näyttämään mihin suuntaan maatalous lähtee kehittymään. (Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto, n.d.)

CAP-uudistus tulee todennäköisesti vaikuttamaan myös EU:n suoriin maataloustukiin ja investointitukiin. (Lehmusvuori, 2018.)

Sukupolvenvaihdos Ylistalon tilalla kannattaisi tehdä maatalouspolitiikan muutoksen mukana, jolloin uusi sukupolvi pääsee aloittamaan viljelyn uudistuksen mukaisten linjojen mukaan.

7.1 Emolehmätuotannon laajentaminen

Ylistalon tilalla tuotannon laajentamiseen on ainakin muutama vaihtoehto. Tilan välittömässä läheisyydessä olevat kaksi naapuritilaa ovat Ylistalon tilan tavoin murrosvaiheessa. Näiden kahden tilan jatkuminen on epävarmaa, joten lähellä sijaitsevaa peltomaata voi tulevaisuudessa tulla kaupan tai vuokralle.

Laajentaminen tilalla tarkoittaisi hyvin suurella todennäköisyydellä sitä, että monipuolista tuotantoa pyrittäisiin vähentämään ja keskittettäisiin panokset pääasiassa johonkin tiettyyn tuotantosuuntaan. Jos tilalla päädytään esimerkiksi luopumaan emolehmätuotannosta, voitaisiin perinteisten viljojen viljelyn sijaan siirtyä erikoiskasvituotantoon. Viljojen hinnat ovat laskeneet vuosien saatossa ja erikoiskasvituotannossa mahdollisuuksia erilaisten kasvien viljelyyn sekä monipuolisempaan viljelykiertoon on huomattavasti enemmän.

Tilalla ei kuitenkaan ole keskusteltu kotieläimistä luopumisesta, eikä erikoiskasvien viljelyyn löydy kovinkaan paljon tietotaitoa. Näin ollen todennäköisin vaihtoehto laajentamisen suhteen Ylistalon tilalla on emolehmätuotantoon panostaminen.

Tilan emolehmätuotannon laajentamiseen on hyvät valmiudet. Nykyisestä peltopinta-alasta kotieläintuotantoon on sidottu vain noin 30 % ja

emolehmien laidunnus on vaivatonta Paimionjoen jokilaaksossa perinnetuotantopuolella.

Tällä hetkellä Ylistalon tilalla on noin 30 emolehmää. Lukumäärän kaksinkertaistaminen 60 emolehmään ei välttämättä vaatisi peltopinta-alan lisäämistä, olettaen että nykyiset vuokrasopimukset jatkuvat myös tulevaisuudessa. Viljanviljelyä tilalla tarvitsi joka tapauksessa vähentää merkittävästi, kuitenkin niin että viljelykierto ei vaarannu. Toimivaa viljelykiertoa ja eläinten peltolaidunnusta varten on laskettava tarkkaan pinta-alan riittävyys ennen laajentamisen aloittamista.

Nykyistä pihattorakennusta on hankala laajentaa, joten emolehmämäärän kasvaessa tarvitsisi tilalle rakentaa uusi pihatto. Nykyisen pihaton ympärillä on tilaa myös uudelle pihatolle, joten vanha rakennus kannattaa purkamisen sijasta kunnostaa esimerkiksi siitossoppien, sairaseläinten ja hiehojen pihatoksi. Tällöin ei tuotantoakaan tarvitse keskeyttää rakennushankkeen ajaksi. HKScanin konseptimallin mukainen 60-paikkainen emolehmäpihatto maksaa noin 160 000 – 210 000 € (Haapanen, 2018.). Uutta pihattoa ei tilan vanhan sukupolven kannata rakentaa, sillä he eivät ole oikeutettuja nuoren viljelijän tukeen. Mahdollinen rakennusinvestointi kannattaa jättää uudelle sukupolvelle, joka pystyy hyödyntämään nuoren viljelijän tuen ja aloitustuen.

Emolehmätuotannon laajentaminen Ylistalon tilalla vaatisi näillä näkymin vain uuden pihaton investoinnin. Tilalle hankittiin vuonna 2019 paalisilpuri, jolla hoidetaan eläinten ruokkiminen ja karsinoiden kuivitus. Nykyisellä yhdistelmällä hoituisi myös suuremman karjan ruokinta ja karsinoiden kuivitus vaivattomasti. Säilörehun paalauksen Ylistalon tilalla hoitaa urakoitsija. Laajennuksen jälkeen kannattaisi myös harkita tilan oman paalaimen vaihtamista sellaiseen paalainyhdistelmään, jolla onnistuisi heinä ja olkien lisäksi myös säilörehun paalaus ja säilöntä. Paalausurakointi maksaa vuosittain Ylistalon tilalle tällä hetkellä noin 2000€ - 3000€, mutta eläinmäärän kaksinkertaistuessa myös rehunkulutus kaksinkertaistuu ja näin ollen paalausurakoinnista koituvat kulut todennäköisesti kaksinkertaistuvat. Käytettyjen combipaalaimien hinnat vaihtelevat 30 000€ - 100 000€ välillä, jolloin 50 000€ arvoinen paalain maksaisi teoriassa itsensä takaisin noin kymmenessä vuodessa. Paalaimen lisäksi Ylistalon tilalla kannattaisi harkita tilan toisen traktorin vaihtamista etukuormaimella varustettuun traktoriin, jolloin tila ei olisi täysin yhden kuormaajakoneen varassa.

Jos Ylistalon tilalla kaksinkertaistettaisiin emolehmätuotanto, tarkoittaisi se ennen kaikkea tulonlisäystä. Kasvaneen eläinmäärän takia tila saisi enemmän maataloustukea ja välitysvasikoista saatavat tuotot kasvaisivat. Laajentaminen luonnollisesti nostaa myös tuotantokustannuksia. Lannoitteiden, siementen ja kasvinsuojeluaineiden vuosittaiset kustannukset eivät kuitenkaan välttämättä kasvaisi merkittävästi, jos emolehmätuotannon laajennuksen yhteydessä viljanviljelyä vähennettäisiin tilalla. Selkeä nousu tuotantokustannuksissa sen sijaan nähtäisiin karjarakennusten

ylläpitokustannuksissa, rehukustannuksissa, kuiviketurpeen hankintakustannuksissa ja mahdollisesti eläinlääkäri- sekä lääkekustannuksissa. Eläinmäärän kasvaessa todennäköisesti vuosittainen työmäärä kasvaisi myös.

Optimitilanteessa laajennuksen jälkeen Ylistalon tilalla olisi 60 emolehmää, jotka tuottaisivat vuodessa 60 välitysvasikkaa. Nykyisen hinnoittelun mukaan näistä vasikoista saatava tulo olisi noin 45 000€ - 60 000€. Vuosittaiset tuotantokustannukset olisivat vähintäänkin samaa luokkaa. Tilan kannattavuuskerroin tällaisessa tilanteessa olisi 0,69, mikä on yli kaksinkertainen nykytilanteeseen verrattuna. Yrittäjätulo olisi yli 33 000€, mikä on yli kolminkertainen lukema nykyiseen verrattuna. Omavaraisuusaste laskisi investoinnista johtuvasta lainasta noin kymmenen prosenttiyksikköä. Teoriassa laajentaminen olisi erinomainen vaihtoehto kannattavuuden näkökulmasta.

7.2 Emolehmätuotannon lopettaminen

Vaikka Ylistalon tilalla ei ole lähitulevaisuudessa tarkoitus luopua emolehmätuotannosta, on tilan toiminnan jatkamiselle lukuisia vaihtoehtoja. Jos kotieläimistä luopumiseen päädytään syystä tai toisesta, löytyy kasvinviljelyyn siirtymistä varten tilalta kaikki tarvittavat työkonet. Selkeä puute tilalla on viljankuivaamo, joka Suomen olosuhteissa on kuitenkin lähes välttämätön viljan säilyvyyden kannalta. Kannattavuuden näkökulmasta pelkästään kasvinviljelyyn siirtyessä, Ylistalon tilan viljelypinta-alaa tarvitsisi lisätä ja siihen mahdollisuus voi aueta naapuritilojen lopettamisen yhteydessä. Parempaa kannattavuutta tavoitellessa tarvitsisi myös perinteisen viljanviljelyn sijasta tutkia erikoiskasvinviljelyn mahdollisuuksia tilalla. Eri tuotantomuodoista viljaviljelyn kannattavuuskerroin on ollut huonoin jo vuosia (Luke, 2019.).

On lähes mahdotonta tietää mitä kasveja Suomessa on mahdollista viljellä kymmenen vuoden päästä, mutta uusien kasvien ja viljelytrendien kokeilu voi olla hyvinkin tuottoisaa, jos niitä pääsee kokeilemaan ensimmäisten joukossa.

Erikoiskasvinviljely tuo mukanaan myös haasteita. Nimensä mukaisesti näitä kasveja viljellään viljoja vähemmän, jolloin myös tutkimustietoa ja käytännön tuloksia sekä viljelykokemuksia on vähemmän. Tällöin viljelyyn voi kulua enemmän aikaa, joten erikoiskasvinviljely ei sovi sellaiseen tilanteeseen, jossa viljelyyn kuluu aikaa pyrittäisiin supistamaan. (Luke, n.d.)

Erikoiskasvien viljelyn aloittaminen on tietynlainen riski, mutta yritystoiminnassa riskien ottaminen voi myös kannattaa (Luke, n.d.). Ylistalon tilalla riski saattaisi olla tavallista suurempi, sillä siirtyminen emolehmätuotannosta erikoiskasvinviljelyyn on suuri, eikä tilalla ole viljelty lähihistoriansa aikana hennettä ja pellavaa erikoisempia kasveja.

Jos maatalouden kannattavuus heikkenee entisestään eikä erikoiskasvinviljelyä haluta toteuttaa täyspäiväisesti, voisi yksi vaihtoehto olla viljelyn supistaminen ja ulkopuolisiin töihin hakeutuminen. Näin ollen maatilaa ei tarvitsisi myydä tai vuokrata ja yrittäjä saisi edelleen harjoittaa itselleen mieluisaa ammattia.

LÄHTEET

- Atria. (2017). Emolehmä 2020. Haettu 29.1.2020 osoitteesta <https://www.atria.fi/konserni/ajankohtaista/tiedotteet/2017/atrian-emolehma-2020--ohjelmassa-tavoitteena-lisaa-emolehmi/>
- Eklund, I. & Kekkonen, H. (2011). *Toiminnan kannattavuus*
Helsinki: WSOYpro Oy
- Haapanen, K. (2018). HKScan lihanautarakennukset 2018, Moodle. Hämeen ammattikorkeakoulu. Haettu 20.03.2020 osoitteesta <https://moodle.hamk.fi>
- HKScan. (2018). Rotukarja 2025. Haettu 29.1.2020 osoitteesta <https://www.hkscan.com/fi/uutishuone/press-releases/2018/02/hkscan-on-kaynnistanyt-mittavan-a2317/>
- HKScan. (2020). Vasikkahinnasto 02.02.2020. Sinetti-palvelu. Haettu 10.02.2020 osoitteesta <https://sinetti.hkagri.fi>
- Ilmatieteen laitos. (2018). Satokauden sademäärä. Haettu 19.02.2020 osoitteesta <https://cdn.fmi.fi/fmiodata-convert-api/preview/0efd6b76-681c-48d2-a812-ccaefd20e59e/?locale=fi>
- Lehmusvuori, P. (2018). CAP-uudistuksen valmistelu kaudelle 2021-2027 – tilannekatsaus. Haettu 20.03.2020 osoitteesta https://www.uusimaa2019.fi/files/23087/CAP-uudistuksen_tilannekatsaus_271118_Lehmusvuori.pdf
- Luke. (2019). Maatalouden kannattavuus. Haettu 20.03.2020 osoitteesta <https://stat.luke.fi/maatalouden-kannattavuus>
- Luke. (n.d.) FutureCrops. Haettu 05.04.2020 osoitteesta <https://www.luke.fi/futurecrops/fi/viljely/>
- Luke Taloustohtori. (2020). Emolehmätilojen tunnuslukuja Suomessa. Haettu 28.02.2020 osoitteesta https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/kannattavuuskirjanpito/omat_valinnat
- Luke Taloustohtori. (n.d.) Tunnusluvut. Haettu 25.03.2020 osoitteesta <https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/kannattavuuskirjanpito/taustatiedot/Tunnusluvut>

Luke Tilastotietokanta. (n.d.). Emolehmien määrä. Haettu 28.1.2020 osoitteesta

http://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_02%20Maatalous_04%20Tuotanto_12%20Kotielainten%20lukumaara/04_Emolehmien_lukumaara_karjakokoluokka.px/table/tableViewLayout1/?rxid=dc711a9e-de6d-454b-82c2-74ff79a3a5e0

Luke Tilastotietokanta. (n.d.). Viljanviljelytilojen tunnuslukuja. Haettu 9.3.2020 osoitteesta

http://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/LUKE_02%20Maatalous_06%20Talous_06%20Maa-%20ja%20puutarhatalouden%20kannattavuus/002_MaPu_kannattavuus.px/table/tableViewLayout1/?rxid=1cf74ad8-137c-43c2-8f39-f58425ed756c

Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa rakentamista koskevista lihakarjarakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista 406/2017. Haettu 18.02.2020 osoitteesta

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170406#Pidp446816752>

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto. (n.d.). Maatalouspolitiikka. Haettu 20.03.2020 osoitteesta

<https://www.mtk.fi/maatalouspolitiikka>

Pellinen, J. & Enroth, A. (2008).

Kannattava maatilayritys

Keuruu: Otavan kirjapaino Oy

Pesonen, M. (2017). Emolehmätuotantomuodot. Haettu 10.02.2020 osoitteesta

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/mtt/esittely/toimipaikat/ruukki/Emolehmatuotantomuodot_Maiju%20Pesonen.pdf

Tauriainen, J. (2019). Maatalouden kannattavuus heikkenee vuonna 2019. Haettu 12.02.2020 osoitteesta

<https://www.luke.fi/uutinen/maatalouden-kannattavuus-heikkenee-vuonna-2019/>